

MODELOWE OSIEDLE NOWE ŻERNIKI WE WROCŁAWIU

W roku 2011 w grupie ponad 40 architektów pod egidą Dolnośląskiej Izby Architektów oraz oddziału SARP, przy czynnym udziale miasta, zainicjowaliśmy nawijający do werkbundowskich tradycji projekt Nowe Żerniki. Stawką była i wciąż jest dla nas dobra przestrzeń oraz model tworzenia miast, gdzie podmiotem jest społeczność lokalna, a rozgrywającym władza samorządowa przy jednoczesnym respektowaniu wszelkich wyzwań, jakie niesie funkcjonowanie w gospodarce rynkowej.

Przyjęliśmy rozłożoną w czasie metodę cyklicznych warsztatów uzupełnianych spotkaniami ze specjalistami, a także z mieszkańcami i inwestorami. Zespół określany mianem „superbiura” postawił przed sobą zadanie stworzenia modelowego osiedla mieszkaniowego opartego na priorytecie ruchu pieszego, wyposażonego w kompletny zestaw usług społecznych, przestrzeni publicznych, zasilanego zrównoważoną infrastrukturą techniczną.

Odpowiedzialni za rzeczywistość, odpowiedzialni za przyszłość

Takiego osiedla, w którym jest miejsce dla ludzi młodych i dla seniorów; gdzie są żłobek, przedszkole, szkoła oraz lekarz rodzinny. Przestrzeni dla inwestycji deweloperskich, ale i dla funkcjonowania TBS-u, mieszkań na wynajem czy dla nowo odkrytych, a jedynych ostatnio zrealizowanych

kooperatyw mieszkaniowych. Gdzie jest przyjaźnie, bezpiecznie i ekologicznie. Takie osiedle, mimo pozornej prostoty założeń, nie mogło w Polsce powstać od ponad trzydziestu lat.

Od roku 1929, kiedy to w ówczesnym Breslau otwarto awangardową wystawę WUWA, realia życia i zamieszkiwania ulegały wielokrotnie głębokim przemianom. Patrząc wstecz na miniony wiek i na to, gdzie znajdujemy się obecnie, widać, w jak dużym stopniu o pejzażu miasta oraz naszym standardzie życia decydowały, niezwiązane bezpośrednio z architekturą i urbanistyką, ekonomiczne oraz polityczne siły. Dziś mechanizmy te stały się zbyt złożone, a przez to często doraźne, a także oderwane od myślenia o ładzie przestrzennym i społecznym. Nowe Żerniki nie miały być, tak jak WUWA, wystawą. Jeżeli już trzeba by opisać je jednym słowem, to raczej: procesem, warsztatem, poligonem. Mieliśmy i wciąż

mamy głębokie przekonanie, że nasze działanie – upolitycznienie debaty o przestrzeni zwieńczone realizacją nowego fragmentu miasta – pozwoli skonstruować dobry współczesny model kształtowania urbanistyki, w którym wszystkie zaangażowane strony odnoszą korzyść. Mówiąc o polityczności, mamy na myśli wzięcie odpowiedzialności za rzeczywistość oraz stworzenie narzędzi, które pozwolą to osiągnąć. Stawką jest dobra przestrzeń i model tworzenia miast, gdzie podmiotem jest społeczność lokalna, a rozgrywającym władza samorządowa przy jednoczesnym respektowaniu wszelkich wyzwań, jakie niesie funkcjonowanie w gospodarce rynkowej.

Jeżeli dziś nie podejmiemy tego wyzwania, to za kilka lat to na nas jako architektów i urbanistów spadnie odpowiedzialność za brak reakcji na narastające problemy mieszkaniowe i bylejąkość przestrzenną.

UCZESTNICY NA STARCIE PROJEKTU (2011), ARCH. (KOLEJNOŚĆ ALFABETYCZNA):

Mateusz Adamczyk i Agata Woźniczka (współpraca: Martinez Carlota Padro, Małgorzata Gofąbek, Dominika Tomaszewska), Ewa Bieniek (współpraca: Marcin Markiewicz, Bartosz Szczepański), Szymon Brzezowski i Juliusz Erdman, Piotr Bury (współpraca: Jakub Marszałski), Małgorzata Chrabąszcz*, Agnieszka Chrzanowska, Ryszard Daczkowski* (współpraca: Zdzisława Daczkowska, Marcin Dziewoński (współpraca: Marta Smarzych, Bartłomiej Pawłowski, Marcin Wajda, Rafał Jeszka, Krzysztof Wiśniowski), Piotr Fokczyński (współpraca: Agnieszka Osowicz, Małgorzata Adamska, Roman Bednarek, Ewa Chmara, Beata Flank, Aleksander Hojło, Magdalena Najborowska, Marta Ostrowska, Urszula Sawa-Borysławska, Roland Smal), Tomasz Głowacki, Maciej Hawrylak (współpraca: Agata Hawrylak, Michał Hawrylak), Dariusz Herman, Piotr Śmierzewski i Wojciech Subalski, Paweł Horn (współpraca: Małgorzata Igras), Andrzej Hubka (współpraca: Piotr Buck, Sławomir Szczęotka), Dorota Jarodzka-Śródka i Kazimierz Śródka (współpraca: Wojciech Krassowski, Paweł Krokosz), Łukasz Kabarowski i Anna Misiura (współpraca: Agata Gabiś, Magdalena Lochno, Waldemar Gaczyński), Grzegorz Kaczmarowski, Igor Kaźmierczak, Krystyna Kirschke, Maciej Kowaluk (współpraca: Ewa Czerny, Monika Kowaluk, Łukasz Reszka, Maciej Siuda, Adrian Wyparło), Agnieszka Ksycka, Edward Lach, Stanisław Lose (współpraca: Maciej Lose, Dorota Waszak, Justyna Śmigasiewicz, Marcin Molik, Michał Goncarzewicz), Kazimierz Łatak, Piotr Lewicki, Zbigniew Maćków (współpraca: Maria Roj), Marcin Major (współpraca: Marta Górniak, Anna Owsiany, Adam Stafiniak, Paweł Osmak), Marta Mnich, Jerzy Modlinger, Juliusz Modlinger, Krzysztof Mycielski, Magdalena Paryna (współpraca: Katarzyna Dobecka, Maciej Chorażak), Lesław Rubik, Roman Rutkowski, Tadeusz Sawa-Borysłowski, Sylwia Sikora, Mikołaj Smoleński (współpraca: Mikołaj Romanowicz), Rafał Specylak, Joanna Styrylska (współpraca: Tomasz Boniecki, Marcelina Marszałkiewicz), Maciej Szarapo (współpraca: Karolina Haczyńska, Aleksander Szarapo, Łukasz Komar, Justyna Sielska), Krzysztof Szkółka i Dariusz Sirojć, Mariusz Szlachcic* i Dorota Szlachcic, Tadeusz Szukała, Marek Wiśniewski (współpraca: Tomasz Bzdęga), Bartłomiej Witwicki, Piotr Zybura (współpraca: Paweł Szyport, Łucja Sasin), Sławomir Żak (współpraca: Natalia Żak), Bartosz Żmuda, Piotr Marek (współpraca: Bartosz Szczepański);

*zaznaczono osoby, które zmarły

KONSULTANCI: Michał Duda, Andrzej Poniewierka, Andrzej Pruszyński
WSPÓŁPRACA ORGANIZACYJNA: Agnieszka Osowicz, Małgorzata Adamska, Roman Bednarek, Ewa Chmara, Beata Flank, Aleksander Hojło, Magdalena Najborowska, Marta Ostrowska, Urszula Sawa-Borysławska, Roland Smal
KOOPERATYWY: Karolina Woźniak
PLAN MPZP: Biuro Rozwoju Wrocławia: Magdalena Argasińska, Paweł Cichoński, Michał Ciesielski, Katarzyna Herman-Lempart, Małgorzata Klarczyk, Monika Kozłowska-Święconek, Elżbieta Majchrzak, Barbara Skorna, Tomasz Smoliński, Grzegorz Synowiec, Marta Ściagała

Modelowe osiedle Nowe Żerniki we Wrocławiu, etap I

LOKALIZACJA: Wrocław, Nowe Żerniki

INWESTORZY: Gmina Wrocław, deweloperzy, gestorzy mediów, TBS Wrocław, kooperatywy, osoby fizyczne

POWIERZCHNIA: ok. 6 ha /1 etap/

DATA ROZPOCZĘCIA PROJEKTU: grudzień 2011

DATA REALIZACJI PIERWSZEGO ETAPU: 2019

PATRONAT: Prezydent Wrocławia

INICJATORZY: miasto Wrocław, Dolnośląska Okręgowa Izba Architektów RP we współpracy ze Stowarzyszeniem Architektów Polskich SARP o/o Wrocław

KOORDYNATOR: Architekt Miasta – Piotr Fokczyński

ORGANIZATOR: DSOIA RP – Zbigniew Maćków

WSPÓŁPRACA ORGANIZACYJNA: SARP o/o Wrocław – Maciej Hawrylak

AUTORZY: „superbiuro” – ponad 40 pracownicy architektonicznych, zarząd: arch.: Piotr Fokczyński, Zbigniew Maćków, Maciej Hawrylak, Marcin Dziewoński, Marta Mnich, Tadeusz Sawa-Borysłowski